

Innhold

Forord	11
Kapittel 1	
LITT GRUNNLEGGENDE MUSKELBIOLOGI	13
En muskelcelle kan inneholde flere tusen cellekjerner	17
Myofibrillene er bygget opp av myofilamenter	22
Kontraksjonsmekanismen og eksitasjon-kontraksjonskoblingen	26
Den motoriske endeplaten	29
Fra nervesignal til muskelkontraksjon	30
Kort om muskelfibertyper	32
Kontraksjonskraften i en motorisk enhet er avhengig av stimulerings- frekvensen	33
Begrepene motorisk enhet, muskelenhet og deres rolle i reguleringen av muskelens kontraksjonskraft	35
Oppdelingen av en muskel i muskelenheter gjør styringen mer differensiert	36
Konsentrisk, isometrisk og eksentrisk kontraksjon	37
De motoriske enhetene er ordnet i et rekrutteringshierarki	37
To mekanismer sørger for trinnløs regulering av kontraksjonskraften	38
Ikke bare stimuleringsfrekvensen påvirker muskelens kontraksjonskraft	40
Muskelcellenes tilpasningsevne	43
Kraftoverføringen fra sarkomer til sene	45
Muskerlvev – et vev i kroppen	48
Noter	49

Kapittel 2

MOTONEVRON- OG MUSKELFIBERTYPER	51
Menneskets muskelfibertyper	52
Alle deler av myosinmolekylet er viktige for en muskelfibers typeegenskaper ...	54
De ulike MyHC- og MyLC-isoformene er produkter av multigenfamilier	58
Hva er det som bestemmer muskelfibertypen?	61
Rekrutteringshierarkiet er et grunntema som kan varieres når forholdene tilsier det	65
Ulike musklers fibertypesammensetning	69
Er muskelfibertypemønsteret et resultat av arv eller miljø?	71
I dyremuskler kan vi følge utviklingen fra før fødselen til alderdom	73
Hybride fibre ser ut til å være vanligere enn vi har vært klar over	74
Muskel allotyper	76
Er satellittcellene fibertypespesifikke?	77
Muskelfibertyper – en kort historikk	77
Noter	82

Kapittel 3

MUSKELVEVETS ROLLE I KROPPENS ENERGIOMSETNING	84
Glukose er det viktigste energisubstratet i muskelcellen	84
Melkesyre transporteres gjennom cellemembranen av spesielle laktat-transportører	86
Reguleringen av energimetabolismen når aktivitetsnivået forandres	89
Glukose blir tatt opp i cellen ved hjelp av egne glukosetransportører	93
Kroppens fettlagre er vesentlig større enn karbohydratlagrene	95
Kapillærtettheten følger den oksidative kapasiteten	97
Muskelvevets endokrinologi	99
Noter	100

Kapittel 4

BEVEGELSESSAPPARATETS SANSEORGANER	102
Muskelspolene måler både muskelens lengde og forandringer i lengden	103
Seneorganene er mer følsomme for aktiv kontraksjon enn for passiv tøyning ...	106
Leddreseptorer registrerer stillingen i et ledd	107
Leddssansen er en syntese av informasjon fra flere typer reseptorer	108
Muskelspolene inngår også i viktige refleksbuer	109
Stivheten forteller hvor mye motstand muskelen yter mot å bli tøyd	111

Kapittel 5

BETYDNINGEN AV SPESIELLE BYGNINGSTREKK I MUSKLER	112
Fiberretningens betydning for lengde-spennings-diagrammet	113
Ikke alle muskelfibre er like lange som fasiklene de ligger i	116
Økende evidens for at seriekoblede muskelfibre er vanlige i enkelte muskler	117
Seriekoblede muskelfibre smalner ofte av mot endene	118
Funksjonelle konsekvenser av seriekoblede muskelfibre	119
Mulige konsekvenser for muskelpatologi og behandlingsstrategier	124
Konsekvenser for sentrale læresetninger i klassisk muskelfysiologi	125
Bindevevsdelen av en muskel har egenskaper som gjenspeiler muskelens funksjon	126
En muskels funksjon <i>in vivo</i>	127
Stretch-shortening cycle eller strekk-forkortnings-syklus	127
En muskels funksjon <i>in situ</i>	127
Kraftoverføring i flerbukete muskler	128
Noter	129

Kapittel 6

TRENINGENS MOLEKYLÆRE BIOLOGI	131
Cellers tilpasningsevne skyldes at proteiner ikke har evig liv	131
Kroppen er et stort cellesamfunn	132
Kalsiumioner er et viktig intracellulært signal ikke bare i muskelceller	136
Signalveier for fibertypeoverganger	137
Funksjonelle konsekvenser av hypertrofi	141
Signalveier for hypertrofi og atrofi	142
Nervesystemets rolle i treningsresponsen	149
Betydningen av ekstracellulær matriks	150
Signalveier for utholdenhet	151
Aktivitetsindusert økning i antall kapillærer	153
Effekten av samtidig styrke- og utholdenhetstrening	153
Noter	154

Kapittel 7

ÅRSAKER TIL OG EFFEKTEN AV MUSKULÆR TRETTHET	156
Sentral og perifer tretthet	157
Motonevrontet integrerer påvirkninger både fra andre deler av sentralnervesystemet og fra periferien	158
Perifer tretthet kan ha mange ulike årsaker	166

Hva er det som mangler når man «er tom»?	172
De enkelte fibertypenes trettbarhet	173
Kontraksjonskraftens betydning for utvikling av trettthet	174
Hvilken rolle spiller laktat for muskulær trettthet?	174
Dagens syn på melkesyre og muskulær trettthet	175
Kjønnsforskjeller og aldersforskjeller	176
Virkninger av muskulær trettthet	177
En viktig avsluttende kommentar	178
Noter	179

Kapittel 8

MUSKELSYKDOMMER OG AKTIVITETSINDUSERTE

MUSKELPLAGER	181
Muskelsykdommers molekylære biologi	181
Mutasjoner som rammer myofibrillære proteiner og molekyler av betydning for kraftoverføringen	182
Ionekanalsykdommer	189
Andre arvelige muskelsykdommer	191
Metabolske myopatiser	191
Uønskede virkninger av fysisk aktivitet	193
Muskelkramper	194
Muskelstølheth – delayed onset muscle soreness, DOMS	195
Noter	200

Kapittel 9

ALDERSFORANDRINGER I MUSKELFUNKSJONEN	202
Årsaker til redusert muskelmasse	202
Svekket mitokondriefunksjon hos eldre	204
Forandringer i signalveiene kan også bidra til dårlig muskelfunksjon	206
Betydningen av hormoner	207
Forandret sentralnervøs styring kan gi dårlig muskelfunksjon i eldre år	208
Dårlig lateral stabilitet er en viktig årsak til fallulykker hos eldre	208
Virkningen av trening i eldre år	209
Noter	211
Ordforklaringer	213
Register	234